

**ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

**ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ
для самоконтролю з опанування здобувачами вищої освіти
спеціальності В5 Музичне мистецтво
обов'язкової освітньої компоненти
«Методика викладання музичних фахових дисциплін»**

Житомир – 2026

УДК 37.091.33:78(079.1)

Т 36

*Рекомендовано до друку вченою радою
Житомирського державного університету імені Івана Франка
(протокол № 5 від «27» лютого 2026 р.)*

Рецензенти:

Губанов Віктор – народний артист України, викладач та концертмейстер вищої категорії, викладач–методист Житомирського музичного фахового коледжу імені В.С. Косенка.

Вацек Олександр – заслужений діяч мистецтв України, художній керівник академічної хорової капели «Орея» Житомирської обласної філармонії ім. С. Ріхтера.

Грищенко Ігор – заслужений діяч мистецтв України, викладач кафедри мистецької освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Т 36

Тестові завдання для самоконтролю з опанування здобувачами вищої освіти спеціальності В5 Музичне мистецтво обов'язкової освітньої компоненти «Методика викладання музичних фахових дисциплін» / Уклад.: І.О. Цюряк, Є.Д. Стецюк, І.В. Грушак. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2026. 62 с.

Тестові завдання розроблено для самоконтролю здобувачів з ОК «Методика викладання музичних фахових дисциплін» ОП «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Матеріали відповідають робочій програмі, побудовані за принципом програмованої перевірки та дозволяють оцінити рівень засвоєння практичних знань усього курсу.

УДК 37.091.33:78(079.1)

© Цюряк І.О., 2026

© Стецюк Є.Д., 2026

© Грушак І.В., 2026

© Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2026

ЗМІСТ

Передмова	4
Методична карта освітньої компоненти	6
Тестові завдання	7
Завдання для самостійного опрацювання	37
Практичні кейси (ситуаційні завдання)	40
План–конспект практичного заняття (приклад)	43
Функції та роль концертмейстера на заняттях з фаху	47
Провідні методисти та їх системи у ХХІ столітті	50
Список використаних джерел та літератури	58
Відомості про укладачів	61

ПЕРЕДМОВА

**Музика дозволяє почуватися невразливим,
пом'якшує удари життя та дарує радість мудрим людям
(давньогрецький філософ Аристотель)**

Матеріали тестового контролю з обов'язкової освітньої компоненти «Методика викладання музичних фахових дисциплін» призначені для індивідуальної та самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня спеціальності «Музичне мистецтво». Завдання орієнтовані на ефективну підготовку до практичних занять та покращення фахової підготовки майбутніх митців.

Фахова музична освіта відіграє вирішальну роль для музикантів, які планують професійне майбутнє. Вона забезпечує знаннями та шансами на реалізацію в умовах високої конкуренції, паралельно розвиваючи когнітивні здібності, необхідні для профільної діяльності. Також це дозволяє глибоко засвоїти теоретико–науковий пласт знань, що є критично важливим для плідної роботи у галузі мистецтва. Засвоєння знань зазначеної освітньої компоненти є фундаментом для успішної кар'єри; це не лише формує прикладні навички, а й стимулює розвиток інтелекту, що важливо для виконання складних творчих завдань. Водночас її вивчення є обов'язковою умовою для досягнення вагомих результатів при складанні державної атестації.

Оволодіння «Методикою викладання музичних фахових дисциплін» є комплексним процесом, що формує професійну компетентність, емоційну стійкість, творчий підхід та педагогічний такт майбутнього викладача. Воно розвиває вміння ефективно взаємодіяти з усіма учасниками навчально–виховного процесу, формує художній світогляд та підвищує загальну професійну готовність до практичної її реалізації.

Основні аспекти впливу на особистість:

- Фахова підготовка: формування здатності до практичної діяльності, професійної готовності.

- Психологічна компетентність: розвиток емоційної стійкості, тактовності та вміння працювати в емоціогенних умовах.
- Художньо–творчий розвиток: формування цілісного художнього світогляду, набуття індивідуального досвіду пізнання мистецтва.
- Педагогічна майстерність: здатність до самоорганізації, креативності та пошуку інноваційних методів навчання.
- Комунікативна культура: розвиток навичок конструктивного діалогу та глибоке розуміння запитів і потреб учасників навчально–виховного процесу.

Запропоновані тестові завдання рекомендовано використовувати як для вивчення нового матеріалу, так і для перевірки рівня знань та компетентностей здобувачів освіти.

МЕТОДИЧНА КАРТА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Модуль I. Методика викладання музичних фахових дисциплін як наука	
Тема 1.	Вступ до освітньої компоненти. Основний понятійний матеріал. Провідні методики викладання музики в різні епохи.
Тема 2.	Сучасні тенденції методики викладання музичних фахових дисциплін.
Модуль II. Основні компоненти формування фахової компетентності бакалаврів музичного мистецтва	
Тема 3	Загальні методичні рекомендації до диригентсько-хорової підготовки. Особливості викладання в умовах дистанційної форми навчання
Тема 4	Основи методичної підготовки виконавців академічного співу. Особливості викладання в умовах дистанційної форми навчання
Тема 5	Сучасні методи навчання вокалу (за видами). Особливості викладання в умовах дистанційної форми навчання.
Тема 6	Загальні методичні рекомендації до викладання гри на спеціальному музичному інструменті. Особливості викладання в умовах дистанційної форми навчання
Модуль III. Складові виконавської майстерності майбутніх фахівців музичного мистецтва	
Тема 7	Розуміння музичної сутності творів різних жанрів як значуща умова вдосконалення виконавської майстерності
Тема 8	Педагогічний коучинг у практичній діяльності викладача музичних фахових дисциплін
Тема 9	Інтерпретаційна та артистична складові виконавської майстерності.
Тема 10	Способи подолання сценічного хвилювання та мотивація здобувачів освіти у сучасних реаліях музичного мистецтва
Модуль IV. Синтезовані види мистецтва як складова сучасного розвитку музичної культури	
Тема 11	Теоретичні та методичні підходи до формування навичок застосування синтезованих видів мистецтва у практичній діяльності викладача музичних фахових дисциплін
Тема 12	Розвиток креативної самостійності майбутніх фахівців галузі музичного мистецтва в реаліях сьогодення

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Для того, щоб тести були ефективними та відповідали різним цілям процесі навчання, підготовлено кілька їх варіантів класифікації та формулювання на можливі види перевірки знань. Ви можете обрати той варіант, який найкраще підходить для вашої платформи тестування.

ВАРІАНТ I

ДИРИГУВАННЯ:

1. До якого виду мистецтва належить хоровий спів?

- а) до інструментального виду
- б) до образотворчого виду
- г) до прикладного виду
- д) до сценічного виду

2. Чи може бути хоровий колектив з шести співаків?

- а) так
- б) ні
- в) у складі танцювальної композиції
- г) у складі оркестру
- д) у складі вокально-інструментального ансамблю

3. Divisi –що це?

- а) це коли весь хор співає разом
- б) поділ хорової партії на два і більше голосів
- в) співає тільки соліст
- г) співають тільки чоловічі партії
- д) співають тільки жіночі партії

4. У якому ключі може бути записана чоловіча хорова партія?

- а) у скрипковому ключі
- б) у басовому ключі
- в) у альтовому ключі
- г) у залізному ключі
- д) у ключі ДО

5. У якому ключі може бути записаний жіночий голос?

- а) у скрипковому ключі
- б) у басовому ключі
- в) у альтовому ключі
- г) у залізному ключі
- д) у ключі ДО

6. Що таке однорідний хор?

- а) це хор тільки з чоловіків або тільки жінок
- б) це хор з чоловіків і жінок
- в) це хор з чоловіків і дітей
- г) це хор з жінок і дітей
- д) це дитячий хор

7. Чи може діапазон хору бути більше двох октав?

- а) так
- б) ні
- в) може бути менше однієї октави
- г) може бути у діапазоні чистої квінти
- д) може бути у діапазоні чистої кварта

8. Чи може камерний хор складатися більше ніж з 80 співаків?

- а) так
- б) ні
- в) може бути менше 10 співаків
- г) може бути менше 8 співаків
- д) може бути більше 50 співаків

9. Що таке ланцюгове дихання?

- а) безперервне звучання
- б) відривне звучання
- в) голосний спів
- г) тихий спів
- д) спів закритим ротом

10. Що таке м'яка атака звуку?

- а) природний для співу звук
- б) ланцюгове дихання
- в) спів на форте
- г) спів закритим ротом
- д) спів на *staccato*

ВОКАЛ:

1. Які органи не входять до дихальної системи: Д) сила голосу.

- А) гортань, глотка;
- Б) печінка, шлунок, нирки;
- В) бронхи, легені;
- Г) м'язи черевної порожнини, ротова та носова порожнини;
- Д) трахея, діафрагма.

2. Які органи входять до голосового апарату:

- А) язик;
- Б) піднебіння;
- В) зуби;
- Г) нервова система;
- Д) очі.

3. Який тип дихання використовується для співу:

- А) верхньореберне або ключичне дихання;
- Б) грудне або реберне дихання;
- В) діафрагмальний або черевний тип дихання (абдомінальне, брюшне);
- Г) нижньореберне діафрагмальне (реберно-черевне, костно-абдомінальне) дихання.
- Д) усі вище перераховані.

4. Який термін використовують у вокалі для охарактеризування правильного вокального дихання:

- А) основа дихання;
- Б) розділ дихання;
- В) опора дихання;
- Г) затримка дихання;
- Д) роздільне дихання;
- Е) дихати як песик

5. Що таке тембр голосу:

- А) частотні параметри голосу;
- Б) амплітудні параметри голосу;
- В) забарвлення голосу;
- Г) висота голосу;

6. Які органи впливають на тембр голосу:

- А) язик;
- Б) губи;
- В) зуби;
- Г) порожнини трахеї, гортані, глотки, ротова і носова порожнини, приносові пазухи;
- Д) піднебіння.

7. Як називаються органи, які забезпечують тембр голосу:

- А) голосники;
- Б) резонатори;
- В) генератори;
- Г) декі;
- Д) підголосники.

8. Від чого залежить висота голосу:

- А) від погодних умов;
- Б) від фізичних навантажень;
- В) від частоти вібрації голосових складок;
- Г) від статі;
- Д) від часу доби.

9. Що таке атака співочого звуку:

- А) голосний вигук;
- Б) перехід голосового апарату від стану дихання до співацького;
- В) перехід від співу до мовчання;
- Г) активний видих;
- Д) спів з рухом вперед.

10. Які бувають атаки звуку:

- А) тверда, придихова, м'яка;
- Б) плавна, тиха, голосна;
- В) повітряна, горлова, носова;
- Г) різка, повільна, не голосна;
- Д) швидка, грудна, діафрагмальна.

ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ ВИКОНАВСТВО:

1. Народний щипковий інструмент, символ України, що складається з корпусу овальної форми, грифу з кілками, шести основних струн і багатьох приструнків називається:

віола
лютня
цимбали
бандура
гітара

2. Оберіть духовий інструмент:

лютня
баян
флейта
скрипка
рояль

3. Яке слово зайве:

симфонія
арія
ноктюрн
рапсодія
фуга

4. Вірш, вокальний або інструментальний твір, в якому передається печаль за минулим, скорботні спомини це:

серенада
елегія
ноктюрн
етюд
прелюдія

5. Струнний ударний інструмент, плоский ящик з натягнутими струнами. На ньому грають тоненькими молоточками:

цитра
віола
гітара
цимбали

трикутник

6. Хто з видатних виконавців-інструменталістів працював у Житомирі у І-й половині XX ст.:

Д. Ойстрах
С. Столярський
Ф. Ліст
Г. Венявський
В. Косенко

7. Музичний твір для трьох виконавців:

тріо
октет
октоїх
триптих
дует

8. Хто з митців народився в Житомирі:

І. Козловський
В. Косенко
С. Ріхтер
М. Різоль
Б. Півненко

9. Як називали музиканта, який своєю грою «озвучував» німе кіно:

тапер
тік-токер
репер
кантор
клезмер

10. Музичний інструмент, який не є традиційно українським:

кобза
трембіта
бандура
дримба
фортепіано

ДИРИГУВАННЯ:

1. Чи буває мутація у 20 років?

- а) так
- б) буває лише у 30 років
- в) буває лише в 11 років
- г) буває лише у 5 років
- д) буває лише у 25 років

2. Що таке хоровий ансамбль?

- а) це висота звуку
- б) це єдине узгоджене виконання всіх учасників хору
- в) це церковний хор
- г) це вокальний ансамбль
- д) це інструментальний ансамбль

3. Чим закінчуються відкриті склади у співі?

- а) голосними
- б) приголосними
- в) паузами
- г) ферматами
- д) форшлагами

4. Що таке агогіка в музиці?

- а) це нюанси
- б) це короткочасне відхилення від зафіксованої в нотному записі швидкості руху, при умові її збереження в цілому
- в) це темп
- г) це інтервал
- д) це штрихи

5. Що таке штучний ансамбль?

- а) це камерний ансамбль
- б) це естрадний ансамбль
- в) це ансамбль, в якому порушено рівномірність використання регістрів кожної окремої голосової партії
- г) це оркестр

- д) це танцювальний ансамбль

6. Що таке «мікст»?

- а) це народний хор
- б) це спів закритим ротом
- в) це академічний хор
- г) це одноразове звучання і грудного, і головного регістра
- д) це дитячий хор

7. Чи можуть бати співати у другій октаві?

- а) так
- б) ні
- в) можуть лише в третій
- г) можуть лише в першій
- д) можуть лише *a cappella*

8. Що таке «білий» звук?

- а) це спів *bel canto*
- б) це народна манера співу
- в) спів у білому вбранні
- г) це відкритий, плоский співацький звук
- д) спів на голосну «о»

9. Що таке вокалізація?

- а) сольфеджування
- б) спів на самих лише голосних звуках
- в) спів закритим ротом
- г) фальцетний спів
- д) спів *growling*

10. Що демонструє ауфтакт?

- а) сильну долю
- б) фермату
- в) *crescendo*
- г) *diminuendo*
- д) неповну долю такту, що передує першій долі наступного такту

ВОКАЛ:

1. Який стан голосових зв'язок при мовчанні:

- А) зімкнутий;
- Б) розімкнутий;

- В) зімкнутий або розімкнутий на половину;
- Г) розслаблений;
- Д) напружений.

2. Яка атака звуку найбільш підходить для початку співу:

- А) тверда;
- Б) м'яка;
- В) голосна;
- Г) придихова;
- Д) тиха.

3. В чому полягає сутність поняття «прикриття звуку»:

- А) спів з закритим ротом;
- Б) спів на один голосний звук;
- В) формування голосних звуків;
- Г) прикриватися рукою при співі;
- Д) спів з напівприкритим ротом.

4. Що входить в процес артикуляції:

- А) спів з закритим ротом;
- Б) спів на один звук;
- В) спосіб вимови звуку при мовленні чи при співі;
- Г) спів тільки голосних звуків;
- Д) спів приголосних звуків.

5. Які бувають артикуляційні органи:

- А) рухомі;
- Б) малорухомі;
- В) нерухомі;
- Г) застигли;
- Д) окремі.

6. Які органи беруть участь в артикуляції:

- А) язик, губи, зуби;
- Б) піднебіння, щелепи, ясна;
- В) очі, ніс, вуха;
- Г) руки, пальці, спина;
- Д) трахея, діафрагма, бронхи.

7. Голосовий апарат – це ?

- А) система органів, при роботі яких формуються високі вокальні звуки;
- Б) апарат по видобуванню звуку
- В) апарат по видобуванню голосу
- Г) система органів, існуюча для видобування звуків;

Д) один з основних факторів звукоутворення, енергетичне джерело голосу.

8. Назвіть вірне положення тіла під час співу у положенні стоячи.

- А) тіло «по струнці», шия витягнута, підборіддя при підняте, руки на поясі, ноги на ширині плеч ;
- Б) ноги нахрест
- В) руки на поясі
- Г) спина пряма, плечі розвернуті, руки уздовж тіла, ноги прямі, на ширині пліч, підборіддя паралельно підлозі, шия не витягнута, не напружена;
- Д) сплетені руки позаду, вивернути їх, розправити плечі, подавши при цьому грудну клітину вперед.

9. Назвіть правильне положення тіла під час співу у положенні сидячи:

- А) опираючись на спинку стільця, ноги на відстані, руки зложені, шия витягнута, підборіддя при підняте;
- Б) закладена нога на ногу;
- В) тримання рук за спиною;
- Г) спина не притуляється до спинки стільця, ноги під прямим кутом до підлоги, руки лежать вільно між животом та колінами, голова прямо, шию не витягувати не напружувати;
- Д) корпус трохи нахилений вперед, підборіддя нахилене, ноги та руки схрещені.

10. Міміка обличчя при співі – це ?

- А) очі широко розкриті, м'язи обличчя напружені;
- Б) широко розкритий рот
- В) примружені очі
- Г) м'язи обличчя напружені, на обличчі широка посмішка;
- Д) м'язи обличчя розслаблені.

ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ ВИКОНАВСТВО:

1. Нотний запис музичного твору, в якому «зведено» партії усіх голосів (інструментів):

сценарій
партитура
табулатура
література
увертюра

2. Улюблений інструмент для композиторів-романтиків:

скрипка
лютня
кантеле
фортепіано/рояль
гітара.

3. Віртуозна інструментальна п'єса у чітко римованому русі для органа, можлива як вступ до основного твору:

етюд
токата
ноктюрн
прелюдія
романс

4. Маленька опера, музично-сценічна вистава розважального характеру:

сюїта
оперета
рондо
мюзикл
соната

5. Клавішний струнний музичний інструмент:

кобза
ліра
валторна
скрипка
фортепіано

6. Смичковий музичний інструмент, середній по регістру і розмірам між скрипкою і контрабасом:

туба
віолончель
флейта
скрипка
фортепіано

7. Артист, який грає на музичному інструменті:

музикант
співак
хореограф
балерина
оператор

8. Як називається колектив людей, виконуючих один твір на різних інструментах?

хор
бригада
оркестр
трупа
спільнота

9. За допомогою яких знаків-символів записується музика?

ноти
фарби
латиниця
цифра
паличка

10. Клавішний струнно-ударний музичний інструмент, «родич» фортепіано:

кларнет
літаври
скрипка
рояль
маракаси

ДИРИГУВАННЯ:

1. Диригування – це:

- А) вид музичної композиції;
- Б) показ сильних долей такту;
- В) виразна мануальна техніка;
- Г) метричне тактування;
- Д) показ слабих долей такту

2. Тактування – це:

- А) показ темпу музичного твору;
- Б) диригування;
- В) відрахування метричних часток;
- Г) підкреслення сильної долі;
- Д) підкреслення сильної долі

3. Диригуванню хоровим твором передуює аналіз:

- А) виконавський;
- Б) музично-теоретичний;
- В) вокально-хоровий;
- Г) всі відповіді вірні;
- Д) історико-стилістичний

4. Основні принципи постановки диригентського апарату:

- А) економність жестів;
- Б) ясність, чіткість рухів;
- В) свобода рук;
- Г) всі відповіді вірні;
- Д) вільний корпус

5. До поняття «диригентський апарат» включають:

- А) положення корпусу;
- Б) положення рук;
- В) особа, міміка, погляд;
- Г) всі відповіді вірні;
- Д) положення ніг

6. Провідною частиною руки в диригуванні є:

- А) кисть;
- Б) плече;
- В) передпліччя;
- Г) лікоть;
- Д) всі відповіді вірні

7. Вкажіть прізвища українських хорових диригентів:

- А) А. Авдієвський;
- Б) К. Пігров;
- В) М. Гобдич;
- Г) всі відповіді вірні;
- Д) О. Вацек

8. Хор – це:

- А) група однорідних голосів;
- Б) музичний твір, призначений для виконання співочим колективом;
- В) група співаків, що спільно виконують музичний твір;
- Г) співочий колектив.
- Д) бригада за контрактом

9. Якими бувають типи хору:

- А) однорідний;
- Б) неповний мішаний;
- В) мішаний;
- Г) всі відповіді вірні
- Д) дитячий

10. Альт – це:

- А) низький дитячий голос;
- Б) низький жіночий голос;
- В) партія в хорі;
- Г) всі відповіді вірні
- Д) музичний інструмент

ВОКАЛ:

1. Голосові зв'язки це:

- А) робота органів мови, необхідних для утворення звуків;
- Б) вузли в горлі;
- В) м'язи щитоподібної залози;
- Г) система органів, при роботі яких формуються звуки мови;
- Д) два парні м'язи або жилки, розташовані у гортані, покриті еластичною з'єднуючою тканиною та слизистою оболонкою.

2. Артикуляція це:

- А) система органів, при роботі яких формуються звуки мови;
- Б) прилад для вимірювання тиску;
- В) назва віршів які швидко читаються;
- Г) система органів, існуюча для видобування звуків голосу та мови;
- Д) частина голосового апарату, яка формує звуки мови;

3. Атака звуку – це:

- А) початковий момент роботи голосових складок і дихання;
- Б) сильний вигук на ноті;
- В) крик у верхніх ділянках діапазону;
- Г) характеризується повним змиканням голосових зв'язок до початку звуку і їх швидкому розмиканню під дією підкладочного повітряного тиску;
- Д) голосові зв'язки змикаються на вже виникаючому потоці повітрі, що формує своє образне при дихання;

4. Вокаліз – це:

- А) музичний твір для голосу з акомпанементом, надрукований для концертного виконання;
- Б) співак який допомагає солісту;
- В) назва людини яка співає соло;
- Г) музичний твір для голосу без тексту, надрукований для виконання

окремих вокально-технічних навичок або для концертного виконання;

Д) спів музичного тексту сольфеджіо;

5. Резонаторним звуком називається:

- А) звуки розмовного діапазону найбільш природні, найбільш зручні у співі;
- Б) пристрій для посилення звуку;
- В) пульт дистанційного управління для чистки голосу;
- Г) мелодичний зворот, інтонація. Термін при міняється головним чином до народних пісень;
- Д) отримання максимального акустичного ефекту при мінімальних фізичних витратах, що додає голосу високих естетичних та вокально-технічних якостей: легкість, невимушеність, польотність, а також забезпечує чіткість дикції

6. Де знаходяться резонатори ?

- А) розташовані біля діафрагми;
- Б) в бронхах;
- В) розташовані у ротовій порожнині;
- Г) розташовані над гортанню;
- Д) в ушах.

7. Що таке фальцет ?

- А) це крайове звучання голосових зв'язок;
- Б) співак який високо співає;
- В) дитячий голос;
- Г) перекладається як «фальш».
- Д) це застосовувалось до початку XIX ст. тенорами, видобуваючи надвисокі звуки.

8. Що таке теситура ?

- А) це фактор який визначає унікальність голосу;
- Б) запис нот в електронному вигляді;
- В) діапазон звуків по частотам;
- Г) це тимчасова перерва в музиці;
- Д) висотне положення звуків мелодії по відношенню до діапазону голосу.

9. Дихання – один з основних факторів звукоутворення, енергетичне джерело голосу. Назвіть краще дихання для співу:

- А) нижньореберне - діафрагматичне дихання;
- Б) грудо - брюшне
- В) грудне ;
- Г) ключичне.

Д) через рот

10. Що таке фразування?

- А) відокремлення однієї думки від іншої;
- Б) обробка металу ручним способом;
- В) обробка деталі за допомогою різця;
- Г) відрізок музики;
- Д) засіб виразності при виконанні музичних творів.

ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ ВИКОНАВСТВО:

1. Мідний духовий інструмент, який зазвичай виконує джазові композиції або сольні партії:

- скрипка
- віолончель
- контрабас
- фортепіано
- саксофон

2. Підставка для нот:

- пюпітр
- мольберт
- поличка
- стіл
- гачок

3. Ведучий інструмент або виконавець у музичному творі:

- флагман
- керівник
- диригент
- соліст
- аккомпаніатор

4. Що таке симфонія:

- великий твір для оркестру, який складається з декількох частин
- пісня
- арія
- постановка
- вистава

5. Яка геометрична фігура стала музичним інструментом?

- квадрат
- трикутник
- коло

ромб

прямокутник

6. Як називається ансамбль із чотирьох музикантів?

- хор
- квартет
- квінтет
- дует
- тріо

7. Славний композитор, якого в дитинстві називали «диво-дитиною»?

- Бах
- Бетховен
- Моцарт
- Ліст
- Вівальді

8. Імпровізація це:

- створення твору на ходу, експромтом
- колективне виконання твору
- прийом, характерний для органної музики
- виконання ліричних творів
- духовний твір

9. Проявом якої форми культури є серія тематичних концертів симфонічної музики?

- масової
- народної
- екранної
- елітарної
- духовної

10. В поняття «духовна культура» не входить:
релігія

ДИРИГУВАННЯ:

1. Бас – це:

- А) найнижчий голос у багатоголосній музиці;
- Б) партія в хорі;
- В) найнижчий чоловічий голос;
- Г) всі відповіді вірні;
- Д) музичний інструмент бас-гітара

2. Хорова партія – це:

- А) група однорідних голосів у хорі;
- Б) співочий колектив;
- В) група співаків;
- Г) група танцюристів
- Д) група музикантів-виконавців

3. Тембр – це:

- А) сила звуку;
- Б) забарвлення звуку;
- В) підсилювач звуку;
- Г) виразність звуку;
- Д) тональність твору

4. Особливості співочого дихання:

- А) ланцюгове;
- Б) одночасне;
- В) змішане;
- Г) всі відповіді вірні;
- Д) дихання діафрагмою

5. Ланцюгове дихання застосовується у:

- А) протяжних музичних фразах;
- Б) невеликих музичних фразах;
- В) для передачі безперервного характеру звучання;
- Г) всі відповіді вірні;
- Д) для виконання на *legato*

міфологія
мистецтво
політика

6. Назвіть автора книги «Чистота співу – чистота життя»:

- А) К. Пігров;
- Б) О. Грицак;
- В) П. Муравський;
- Г) Є. Савчук;
- Д) А. Авдієвський

7. Alla breve означає:

- А) як зазвичай;
- Б) подовжено;
- В) на розсуд;
- Г) скорочено
- Д) прискорено

8. Фразування – це:

- А) мелодійний оборот, інтонація;
- Б) важливий засіб виразності;
- В) логічна побудова музичного речення, фрази, періоду;
- Г) виразне виконання музичних фраз;
- Д) всі відповіді вірні

9. Оберіть термін, що відноситься до поняття агогіка:

- А) *Tempo rubato*;
- Б) *Grazioso*;
- В) *Dolce*;
- Г) *Accelerando*;
- Д) *Andante*

10. Якщо в розмірі 4/4 хор вступає на першу долю такту, ауфтакт виконується:

- А) на четверту;
- Б) на другу;
- В) на третю;
- Г) на першу;
- Д) вступ можливий без ауфтакту.

ВОКАЛ:

1. Що таке цезура?

- А) допомагає послідовно розкривати музично-поетичний зміст твору;

Б) контролюючий орган з перевірки творів;

В) ліцензійний відділ структурного розділу

Г) ледь помітна пауза, як переклад дихання всередині фрази;

Д) прийом співу, при якому до чистого звуку домішується відома частка іншого звуку.

2. Що таке вокальна інтонація?

А) музична мелодія з вірними акцентами і фразуванням;

Б) сила звуку визначена в децибелах;

В) мелодія яка співається нечисто;

Г) спроможність відтворити точну висоту звуку;

Д) природні властивості музичного слуху.

3. Що таке вокальна позиція?

А) звук у якому повітряний струмінь йде разом із голосом;

Б) позиція при якій вільно співати;

В) позиція органів артикуляції;

Г) дуже низькі ноти, які неможливо заспівати нормальним голосом;

Д) фокусування співочого звуку.

4. Що таке вокальний слух?

А) слух вокаліста;

Б) вокальний шепіт;

В) здатність чути музичні звуки;

Г) здатність відтворити голосом точну висоту і частоту коливання почутого звуку в музичному творі;

Д) здатність чути звуки окремої частоти.

5. Що таке тембр ?

А) низькі частоти при співі;

Б) виникає при регулярному вокальному навантаженні;

В) дуже гучний спів;

Г) забарвлення голосу;

Д) дитячий голос.

6. Що таке глісандо?

А) назва медичного препарату від болю в горлі;

Б) кавовий напій з морозивом;

В) коли звучання мелодії з гори до низу;

Г) коли звучання мелодії з низу до гори;

Д) плавний перехід з ноти на ноту;

7. Вокальні навички це:

А) дихання, дикція, атака звуку;

Б) дикція, артикуляція, гарний макіяж на сцені;

В) вільні рухи під час співу;

Г) грати та співати одночасно;

Д) грати мелодію пісні

8. Вкажіть дійсні манери співу:

А) академічна, вокальна;

Б) академічна, народна, ансамблева;

В) естрадна, академічна, народна;

Г) хорова, рокова;

Д) з закритим ротом.

9. Розспівування - це:

А) підготовка голосового апарату до співу;

Б) фізична підготовка до співу;

В) скороговка;

Г) декламація;

Д) дихальна гімнастика.

10. Як називається колектив з двох виконавців:

А) тріо;

Б) дует;

В) квартет;

Г) октет;

Д) хор.

ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ ВИКОНАВСТВО:

1. Як називають людей в залі коли йде концерт?

- а) гості;
- б) слухачі;
- в) відвідувачі;
- г) пацієнти;
- д) артисти

2. Які музичні інструменти відносяться до ударних?

- а) молотки;
- б) вилки;
- в) тарілки;
- г) баян;
- д) флейта

3. Які музичні інструменти відносяться до духових?

- а) барабан;
- б) баян;
- в) сопілка;
- г) скрипка;
- д) рояль

4. Вкажіть український народний інструмент

- а) бандура;
- б) скрипка;
- в) акордеон;
- г) цимбали
- д) саз

5. Музикант, який створює музику:

- 1) майстер
- 2) співак
- 3) композитор
- 4) метр
- 5) гуру

6. Основою всіх видів вокальної та інструментальної музики є:

- 1) ритм, танець, спів
- 2) пісня, танець, марш
- 3) хор, опера, балет
- 4) оперета, мюзикл, ритм
- 5) гімн, пісня, танець

7. Швидкість, з якою виконується музичний твір:

- 1) динаміка
- 2) ритм
- 3) темп
- 4) штрихи
- 5) розмір

8. Звучання якого інструменту буде зайвим при виконанні колискової:

- 1) скрипка
- 2) флейта
- 3) барабан
- 4) сопілка
- 5) голос

9. Увертюра – це:

- а) інструментальний вступ до опери, балету;
- б) літературна основа опери;
- в) твір, що виконується солістом у супроводі оркестру;
- г) хорова мініатюра
- д) твір, що виконується солістом без музичного супроводу

10. Пауза - це:

- а) поступове збільшення сили звуку;
- б) *перерва в звучанні музичного твору*;
- в) наголос у слові;
- г) поступове зменшення сили звуку
- д) акцент у музичному творі

ДИРИГУВАННЯ:

1. Вкажіть прості розміри:

- А) 3/4;
- Б) 4/4;
- В) 5/4;

Г) 6/8

Д) 9/8

2. Ауфтакт – це:

- А) замах;

- Б) попередній замах;
- В) показ вдиху перед початком звуку;
- Г) всі відповіді вірні;
- Д) неповна доля такту, що передує першій долі наступного такту

3. Для дробленого вступу характерний ауфтакт:

- А) повний;
- Б) неповний;
- В) затриманий;
- Г) скорочений;
- Д) без ауфтакту

4. Ауфтактом випереджається:

- А) початок звучання;
- Б) закінчення звучання;
- В) показ фермат;
- Г) всі відповіді вірні;
- Д) зміна темпу та динаміки

5. Фермата – це:

- А) продовження звуку;
- Б) закінчення звучання;
- В) продовження паузи;
- Г) ослаблення звучності;
- Д) акцент

6. Види фермат:

- А) на тактовій рисі;
- Б) незйомна;
- В) на паузі;
- Г) всі відповіді вірні;
- Д) наприкінці твору

7. Зйомна фермата вимагає від диригента:

- А) зупинка рук і витримка тривалості фермати;
- Б) ауфтакт до показу фермати;
- В) ауфтакт до зняття;
- Г) без ауфтакту
- Д) акцентування звуку

8. Цезура – це:

- А) пауза, зазначена в нотному записі;
- Б) межа частин музичного твору;

- В) довга пауза, не зазначена у нотному записі;
- Г) коротка пауза, не зазначена в нотному записі;
- Д) кінець твору

9. Метри бувають:

- А) прості;
- Б) складні;
- В) симетричні;
- Г) змішані;
- Д) всі відповіді вірні

10. Вкажіть змішані розміри:

- А) 9/8;
- Б) 5/4;
- В) 12/8;
- Г) 6/4;
- Д) 4/4

ВОКАЛ:

1. Хто такий соліст:

- А) один виконавець;
- Б) той, хто співає під фонограму;
- В) любитель солоного;
- Г) співак на під співці;
- Д) співак, озвучувач фільмів.

2. Вправа для вироблення чіткої вимови, дикції та артикуляції:

- А) гімнастика;
- Б) артикуляційна;
- В) дихальна;
- Г) спів з закритим ротом;
- Д) спів на приголосний звук.

3. Хор складається з:

- А) двох виконавців;
- Б) п'яти виконавців;
- В) сіми - восьми виконавців;
- Г) з солістів;
- Д) дванадцять та більше виконавців.

4. Вокалізом називається:

- А) вправа або етюд для співу без тексту;
- Б) пісня про кохання;
- В) твір для співу без слів на голосні звуки;

- Г) арія іноземною мовою;
- Д) народна пісня без супроводу.

5. Жіночі голоси:

- А) сопрано, бас;
- Б) тенор, контральто;
- В) колоратурне сопрано, сопрано, контральто;
- Г) профундо, альтіно;
- Д) баритон.

6. Чоловічі голоси:

- А) сопрано, бас;
- Б) тенор, баритон, альтіно, бас;
- В) сопрано, контральто;
- Г) профундо, альтіно;
- Д) баритон, колоратурне сопрано.

7. Загальноприйнята музична термінологія пишеться:

- А) англійською мовою;
- Б) французькою мовою;
- В) італійською мовою;
- Г) американською мовою;
- Д) латиною.

8. Що таке музичний слух:

- А) здібність на слух визначати точність інтонації, інтервали між звуками, розрізняти зміни сили звуку та тембру;
- Б) здібність розрізняти пташиний спів за видами;
- В) здібність чути голосний спів;

ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ ВИКОНАВСТВО:

1. Віолончель відноситься до групи інструментів:

- а) струнно-смічкові;
- б) щипкові;
- в) ударні;
- г) дерев'яні духові;
- д) мідні духові

2. До якої групи інструментів відноситься валторна?

- Г) здібність слухати музичні твори;

- Д) здібність чути звуки без слухового апарату.

9. Що означає «форсування звуку»?

- А) кашель;
- Б) гарчання під час співу;
- В) атака звуку;
- Г) надмірне збільшення звуку при надактивному видиху, що погіршує звучання голосу;
- Д) голосний шепіт.

10. Атака звуку це:

- А) манера формування першого звуку після вдиху або паузи;
- Б) манера співу;
- В) манера промовляння голосних звуків;
- Г) манера вимови приголосних;
- Д) манера формування міміки під час звуковидобування.

- а) дерев'яні духові;
- б) мідні духові;
- в) струнно-смічкові;
- г) клавішні
- д) ударні

3. Як називається цей знак #?

- а) бемоль;

- б) дієз;
- в) бекар;
- г) пауза;
- д) акцент

4. Яка мова є найзрозумілішою усім народам світу?

- а) англійська;
- б) музична;
- в) українська;
- г) мова жестів;
- д) латинь

5. Підкресліть ті жанри, які не відносяться до музичних:

пісня, інструментальна п'єса, байка, повість, варіації, опера, кантата, казка, балет, оповідання, симфонія, повість.

6. Великий музичний твір, що складається з кількох частин і створений для виконання хором, солістами та симфонічним оркестром:

- 1. Кантата;
- 2. Романс;
- 3. Пісня;
- 4. Сюїта;
- 5. Арія

7. Опера - це:

1. Вид мистецтва, який ґрунтується на поєднанні музики та танцю;

2. Вид мистецтва, який ґрунтується на поєднанні музики та слова;

3. Вид музично-театрального мистецтва, який ґрунтується на поєднанні музики, слова, сценічної дії, декорації, гриму та костюмів, які створюють художники;

4. Вид мистецтва, який ґрунтується на поєднанні музики та живопису;

5. Вид мистецтва, який ґрунтується на поєднанні музики та скульптури

8. Кобзарі виконували свої твори під супровід:

- 1. Сопілки;
- 2. Скрипки;
- 3. Баяну;
- 4. Кобзи (бандури);
- 5. Барабану

9. Музичний інструмент, який вважається емблемою музики:

- 1. рояль
- 2. скрипка
- 3. труба
- 4. ліра
- 5. саксофон

10. Український народний духовий музичний інструмент, який має форму довгої труби:

- 1. Валторна
- 2. Сопілка
- 3. Трембіта
- 4. Труба
- 5. Англійський ріжок

ДИРИГУВАННЯ:

1. У швидкому темпі 12-дольний розмір диригується за схемою на:

- А) чотири без дублювання;
- Б) чотири з дублюванням;
- В) три без дублювання;
- Г) три з дублюванням;
- Д) на два

2. У повільному темпі розмір 9/8 диригується за схемою на:

- А) три без дублювання;
- Б) три з дублюванням;
- В) чотири без дублювання;
- Г) чотири з дублюванням;
- Д) на два

3. У швидкому темпі розмір 6/8 диригується за схемою на:

- А) три без дублювання;
- Б) три з дублюванням;
- В) два з дублюванням;
- Г) два без дублювання;
- Д) на раз

4. У 6-дольної сітці відносно сильною часткою є:

- А) перша;
- Б) третя;
- В) четверта;
- Г) п'ята;
- Д) шоста

5. При групуванні 5-Дольного розміру 3+2 відносно сильною часткою є:

- А) перша;
- Б) друга;
- В) третя;
- Г) четверта;
- Д) п'ята

6. При диригуванні 5-Дольного розміру на п'ять за основу береться схема:

- А) 2-дольна;
- Б) 3-дольна;
- В) 4-дольна;
- Г) 5-дольна;

Д) на раз

7. У повільному темпі 7-дольний розмір диригується за схемою:

- А) 2-дольною;
- Б) 3-дольною;
- В) 4-дольною;
- Г) на раз;
- Д) вільного трактування

8. Диригентська частка містить:

- А) віддачу;
- Б) замах;
- В) падіння;
- Г) всі відповіді вірні;
- Д) підняття

9. Термін *largo* відноситься до темпу:

- А) помірного;
- Б) повільного;
- В) швидкого;
- Г) дуже повільного;
- Д) дуже швидкий

10. При раптовій зміні темпу визначальним моментом у жесті диригента є:

- А) зміна площини диригування;
- Б) чіткий афтакт до нового темпу;
- В) зміна амплітуди жесту;
- Г) насиченість жесту;
- Д) чітке зняття

ВОКАЛ:

1. Що означає поняття «постановка голосу»:

- А) фізичні тренування для тривалого співу;
- Б) вправи для правильної постановки під час співу;
- В) вокалізація;
- Г) тривале тренування голосового апарату для розвитку всіх його якостей;

Д) тренування голосу та вимови за допомогою логопедичних вправ.

2. Що означає поняття «сольфеджування»:

- А) спів будь-яких мелодій чи вправ з назвою нот;
- Б) спів по слуху;
- В) спів під акомпанемент;
- Г) спів без супроводу;
- Д) спів творів напам'ять.

3. Що таке кантилена?

- А) співоча мелодія, співочість вокального виконання;
- Б) музичний твір для співаків-солістів, хору та оркестру;
- В) хоровий колектив;
- Г) швидкі та віртуозні пасажі мелодії;
- Д) старовинна мелодія.

4. Що означає термін «соло» (solo)?

- А) «лише один», «сам по собі» - в перекладі з італійської solo, від латинської «solus»;
- Б) спів з назвою нот;
- В) ритмічна читка нот без співу (для швидкого вивчення ритму);
- Г) самий високий жіночий голос;
- Д) самий високий дитячий голос.

5. Як називається ансамбль з п'яти виконавців?

- А) дует;
- Б) квартет;
- В) квінтет;
- Г) хор;
- Д) секстет.

6. Діапазон це:

- А) звуковий об'єм від самого низького звуку до самого високого;
- Б) совокупність явищ, пов'язаних із силою звуку;
- В) керівник колективного виконання вокального твору;
- Г) тремоляція та качання голосу в процесі співу;
- Д) фальшиве інтонаційне виконання.

7. Голосові зв'язки це:

- А) кістки;
- Б) м'язи;
- В) хрящі;
- Г) желеподібний орган;
- Д) все вище перераховане.

8. Який лікар лікує голосові зв'язки?

- А) отоларинголог;
- Б) фоніатр;
- В) педіатр;
- Г) офтальмолог;
- Д) хірург.

9. Яке з явищ не належить до недоліків звучання голосу?

- А) коливання;
- Б) горловий призвук;
- В) гнусавість;
- Г) білий звук;
- Д) тембр.

10. Що таке детонація у вокалі?

- А) крик;
- Б) фальшиве інтонування;
- В) захворювання зв'язок;
- Г) ломка голосу;
- Д) розлади слуху.

ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ ВИКОНАВСТВО:

1. Назвіть найбільший за розмірами і найнижчий за звучанням музичний інструмент з сімейства скрипок:

Контрабас
Віолончель
Альт
Скрипка
Козобас

2. Назвіть клавішний духовий музичний інструмент, що виділяється величезними розмірами і могутнім тембровим звучанням:

Баян
Акордеон
Орган
Рояль
Синтезатор

3. Назва приладу, який служить для настроювання музичних інструментів і утворює звук певної висоти:

Ключ
Камертон
Дека
Струна
Диригентська паличка

4. Найнижчий за звучанням музичний інструмент групи мідних духових:

Труба
Туба
Тромбон
Саксофон
Флейта

5. Улюблений музичний інструмент Фрідеріка Шопена:
Фортепіано

Скрипка
Віолончель
Акордеон
Кларнет

6. В інструментальному жанрі задіяні:

Тільки музичні інструменти
Вокал та музичний супровід
Оркестр та хор
Балет і оркестр
Хор і рок-група

7. Оберіть напрямки інструментального виконання:

Хорове, оркестрове, вокальне
Соло, ансамбль, симфонічний твір
Соло, ансамбль, оркестр
Балет, соло-співак, інструментальна група
Хор, оркестр, рок-група

8. Як називається твір для виконання соліста-інструменталіста з оркестром?

Концерт
Ораторія
Меса
Симфонія
Кантата

9. Музичний інструментальний твір який був створений для вдосконалення технічних здібностей виконавця:

Етюд
Соната
Серенада
Арія
Романс

10. Що зображено на малюнку?

Ансамбль
Концерт

Симфонія
Флешмоб
Майстер-клас

ДИРИГУВАННЯ:

1. Штриху *legato* відповідають:

- А) різкі рухи;
- Б) м'яка точка;
- В) коротка точка;
- Г) плавні рухи;
- Д) стримана кисть

2. Штрих *staccato* виконується:

- А) всією рукою від плеча;
- Б) кистьовим жестом;
- В) рухом руки від ліктя;
- Г) маленьким жестом;
- Д) лише пальцями

3. Вкажіть рухливі нюанси:

- А) mezzo forte;
- Б) crescendo;
- В) mezzo piano;
- Г) ff
- Д) pp

4. Вкажіть позначення для раптової зміни сили звуку:

- А) sforzando;
- Б) subito piano;
- В) mezzo piano;
- Г) simile;
- Д) ff

5. Збільшення сили звучання вимагає зміни:

- А) амплітуди рухів;
- Б) площині диригування;
- В) характеру жесту;
- Г) всі відповіді вірні;
- Д) жест від плеча

6. Показ синкопи характеризується:

- А) активним, пружним жестом;
- Б) затриманим ауфтактом;
- В) енергійною віддачею від попередньої до синкопи частки;

- Г) активною кистю;
- Д) всі відповіді вірні

7. Показ пунктирного ритму вимагає:

- А) м'якої точки;
- Б) підкресленої точки;
- В) плавного жесту;
- Г) енергійного жесту;
- Д) зупинки жесту

8. При виконанні партитури для мішаного складу хору партію тенорів, записану в скрипковому ключі слід грати:

- А) у тій же октаві;
- Б) на октаву вгору;
- В) на октаву вниз;
- Г) транспонувати у басовий ключ;
- Д) транспонувати на тон вверх

9. Роль інструментального супроводу у хоровому творі:

- А) дублювання хорових голосів;
- Б) збагачення партитури;
- В) створення емоційного настрою;
- Г) всі відповіді вірні;
- Д) підтримка гармонії твору

10. Зв'язок диригента з виконавцями здійснюється за допомогою:

- А) емоційного впливу;
- Б) міміки;
- В) мануальної техніки;
- Г) всі відповіді вірні;
- Д) погляду

ВОКАЛ:

1. Що таке мутація голосу?

- А) фальшиве інтонування;
- Б) вікові зміни голосу;
- В) зміни голосу в період статевого дозрівання;
- Г) спотворене забарвлення голосу;
- Д) нехарактерний тембр.

2. Як досягти ефекту «прикритого звуку»?

- А) спів з закритим ротом;

- Б) дуже тихий спів;
- В) спів голосних «заокругленно», однорідно на всьому діапазоні;
- Г) чітке проспівування приголосних;
- Д) при співі прикривати рот рукою.

3. Яке положення голосових зв'язок при шепоті?

- А) зімкнуті;
- Б) розімкнуті;
- В) навпіл зімкнуті;
- Г) не беруть участь в процесі;
- Д) вільне положення.

4. Що таке резонатори в аспекті фізіології?

- А) кістки;
- Б) порожнини тіла;
- В) органи артикуляції;
- Г) мімічні перетворення обличчя;
- Д) органи на обличчі.

5. Що таке дискант?

- А) лад народної музики;
- Б) музичний інтервал;
- В) високий дитячий голос;
- Г) тональність;
- Д) жанр вокальної музики.

6. Який з музичних жанрів не стосується вокальної музики?

- А) опера;
- Б) симфонія;
- В) мюзикл;
- Г) хоровий концерт;
- Д) рок-опера.

7. Який з творів вокальної музики виконується тільки соло?

- А) народна пісня;
- Б) арія;
- В) естрадна пісня;
- Г) дитяча пісня;
- Д) хоровий твір.

8. Що таке народна пісня?

- А) пісні, які співають на весіллях;
- Б) пісні, які виконують люди похилого віку;

- В) музично-поетичний жанр фольклору, найрозповсюдженіший вид народної музики, продукт колективної усної народної творчості;

- Г) пісня, яку написав автор, але вона «пішла в люди»;

- Д) пісня невідомого автора.

9. Що означає спів *a cappella*?

- А) спів без супроводу;
- Б) спів на один звук;
- В) вокаліз;
- Г) спів в народному стилі;
- Д) назва вокального твору.

10. Жанри народних пісень:

- А) щедрівки, веснянки, хіп-хоп;
- Б) джазові, козацькі, колядки;
- В) коломийки, колискові, голосіння;
- Г) романси, ліричні, R&B;
- Д) думи, купальські, блюз.

**ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ
ВИКОНАВСТВО:**

1. До якої групи українських музичних інструментів належить трембіта?

- струнної групи;
- духової групи;
- ударної групи;
- клавішної групи;
- групи електронних інструментів.

2. Що таке ритм?

- хаос в музиці;
- упорядковане чергування довгих та коротких, акцентованих та неакцентованих звуків, організованих за допомогою метра;
- гучність мелодії;
- тривалість мелодії;
- швидкість виконання мелодії

3. Що таке модуляція?

перехід з однієї тональності в іншу без закріплення в новій тональності;
перехід з однієї тональності в іншу з подальшим закріпленням в новій тональності;
модель побудови головних тризвуків в мажорі;
модель побудови головних тризвуків в мінорі;
фінал музичного твору

4. Як називають інструментальну музику, створену за певним сюжетом?

непрограмною;
народною;
програмною;
авторською;
кавер-версія

5. Як називається музика, що виникла в домашньому середовищі та призначалась для вузького кола слухачів?

Рок-музика;
Камерна музика;
Духовна музика;
Народна музика;
Стародавня музика.

6. Що означає музичний термін «кода»?

кульмінація;
початок;
закінчення;

вступ;
куплет

7. Що означає поняття реприза?

знак повторення;
знак мовчання;
початок нової частини твору;
кінець твору;
вступ

8. Соната – це жанр:

вокальної музики;
інструментальної музики;
вокальної та інструментальної музики;
народної музики
естрадної музики

9. Інструментальна музика це:

сольне, ансамблеве, оркестрове інструментальне виконання виконується на народних інструментах;
джазова композиція
електронна музика
усі відповіді вірні

10. Артиста-музиканта, який досконало володіє виконавською технікою гри на музичному інструменті називають:

рапсод
аматор
віртуоз
тапер
акомпаніатор

ВАРІАНТ II

(самостійна оцінка загальних компетентностей з ОК)

1. Що є об'єктом методики викладання фахових дисциплін у вищій школі?

- а) Процес навчання гри на інструменті/вокалу/диригуванню
- б) Здобувач як суб'єкт навчальної діяльності
- в) Система професійної музичної підготовки майбутнього фахівця

2. Яка форма навчання у ЗВО є провідною для формування індивідуального виконавського стилю?

- а) Лекційне заняття
- б) Індивідуальне практичне заняття
- в) Самостійна робота під контролем викладача

3. Принцип науковості в методиці викладання фахових музичних дисциплін передбачає:

- а) Опору на сучасні дані фізіології, психології та музикознавства
- б) Вивчення лише теоретичних аспектів музичного мистецтва
- в) Обов'язкове використання комп'ютерних технологій на кожному занятті

4. Визначте основну мету бакалаврського рівня підготовки з фахової методики:

- а) Оволодіння базовими технічними навичками
- б) Накопичення репертуару для концертних виступів
- в) Формування готовності до науково-дослідної та викладацької діяльності

5. Який метод навчання є найбільш доцільним для роботи над інтерпретацією складного твору?

- а) Пояснювально-ілюстративний
- б) Репродуктивний
- в) Дослідницький або частково-пошуковий

6. Що таке «виконавська концепція» твору в контексті вищої освіти?

- а) Точне виконання всіх авторських вказівок у тексті
- б) Цілісне інтелектуально-емоційне бачення художнього образу, сформоване здобувачем на основі аналізу
- в) Технічно досконале відтворення нотного запису

7. Педагогічна діагностика в класі фаху спрямована на:

- а) Виявлення рівня музичних здібностей, психологічного стану та потенціалу розвитку здобувача
- б) Оцінювання виключно поточної підготовки до заліку/екзамену
- в) Складання рейтингу успішності кафедри

8. Який аспект є ключовим при виборі репертуару для здобувача ЗВО?

- а) Лише особисті вподобання здобувача
- б) Складність твору (чим складніше, тим краще)
- в) Відповідність твору навчальним задачам та індивідуальним психофізичним можливостям здобувача

9. Звуки називають музичними, якщо вони мають:

- а) темброву забарвленість
- б) точну висоту
- в) емоційну насагу

10. Чим забезпечується тривалість звуку:

- а) гучністю виконання
- б) тривалістю коливань пружного тіла
- в) акустикою закритого приміщення

11. Поняття, що характеризує класифікацію музичної творчості за родами і видами:

- а) стиль
- б) жанр
- в) фактура

12. Фізичне явище, яке виникає при коливаннях будь-якого походження:

- а) звук
- б) шум
- в) резонанс

13. Здобувач прагне стати професійним хористом оперного театру. Який з наступних навичок найважливіше розвинути?

- а) нанесення сценічного гриму
- б) дикція та інтонаційна чіткість+знання різних мов
- в) імпровізаційна акторська майстерність

14. Яка з перелічених професій включає аналіз, коригування, створення та відтворення звуків для телевізійних програм та фільмів?

- а) студійний музикант
- б) звукорежисер
- в) копірайтер

15. Які з наступних навичок, що можна переносити в реальний світ, найчіткіше розвиваються під час виконання в ансамблі?

- а) Здатність наполегливо працювати над досягненням спільної мети
- б) Здатність керувати групою людей
- в) Здатність читати та розуміти інструкції

16. Основним методом виховання навичок інтонування є:

- а) Спів за нотами та з голосу (напам'ять)
- б) Теоретичний аналіз гармонічної структури
- г) Слухання музичних творів

17. Викладач–інструменталіст помітив затисненість рук у свого вихованця. Які дії є першочерговими:

- а) Збільшити кількість гам та етюдів
- б) Перевірити поставу, прибрати зайве напруження через вправи на розслаблення (скидання рук, «тряска»)
- в) Продовжувати гру, ігноруючи затисненість

18. До музично-ритмічної підготовки НЕ належать:

- а) Музично-ритмічні вправи
- б) Музично-дидактичні завдання
- в) Аналіз музичної форми

19. Що є основним завданням підготовчого періоду при роботі над новою вокальною партією в хорі:

- а) Миттєве виконання твору в темпі
- б) Розбір ритмічного малюнка та інтонаційне освоєння мелодії
- в) Сценічне оформлення

20. Принцип «від простого до складного» у викладанні передбачає:

- а) Вивчення нотної грамоти до практичного музикування
- б) Поступове збільшення складності репертуару відповідно до розвитку особистості
- в) Вивчення сучасної музики раніше класичної

21. Виберіть найбільш ефективний метод для розвитку музичної пам'яті:

- а) Багаторазове читання з листа
- б) Аналіз форми твору та робота над окремими епізодами
- в) Гра творів виключно в повільному темпі

22. Які жанри творів відносяться до кантиленних у роботі над репертуаром?

- а) Елегія, арієтта, пісня без слів
- б) Тарантела, етюд, прелюдія
- в) Сонатне алегро, фуга, канон

23. До якої групи методів належить «демонстрація нотних записів, аудіо- та відеозаписів»?

- а) Словесні
- б) Наочні
- в) Практичні

24. Який вид пам'яті музиканта вважається найбільш «небезпечним» на сцені, якщо він не підкріплений іншими?

- а) Слухова пам'ять
- б) Аналітична (логічна) пам'ять
- в) М'язово-моторна пам'ять (автоматизм)

25. Який метод викладання заснований на використанні образних порівнянь («співай, як теплий промінь», «купол»)?

- а) Метод наочного показу
- б) Метод метафоричної (образної) індукції
- в) Фонетичний метод

26. Яка помилка диригента найчастіше призводить до «детонації» (зниження строю) хору?

- а) Занадто швидкий темп
- б) В'ялий, неенергійний ауфтакт та відсутність вокальної позиції у жесті
- в) Використання лівої руки для показу вступу

27. Які жанри сучасної музики сьогодні є найвідомішими та популярними серед українців?

- поп
- рок
- класична музика
- фольк

28. Що таке «Тванг» (Twang) у сучасній вокальній технології?

- Спів «у ніс» (гугнявість)
- Акустичний ефект, створений звуженням черпало-надгортанного черпака, що додає звуку яскравості та проникливості
- Вид вокального дихання
- Спів закритим ротом.

29. Який аспект є вирішальним при роботі над естрадним твором?

- Точне копіювання манери світової зірки
- Пошук індивідуального тембру та власної інтерпретації (кавер-версії) в межах стилю
- Виконання пісні без жодних змін щодо оригіналу
- Спів під фонограму «мінус».

30. Чим коуч відрізняється від ментора?

- Ментор передає власний досвід, а коуч допомагає вам знайти власні відповіді
- Ментор ділиться знаннями та кейсами, дає рекомендації, а коуч уникає порад, стимулює самостійність
- У ментора зазвичай довгострокові стосунки для розвитку кар'єри, а коуч часто має короткострокову роботу під конкретну ціль.
- Ментор – це «старший товариш», а коуч – це фасілітатор.

ВАРІАНТ III

(оцінювання рівня вираженості особистісної креативності)

1. Що таке креативність?

2. Чи важлива ця здібність і чому?

3. Що з перерахованого, для вас є найважливішим в першу чергу?

Розташуйте від 1 до 4, де 1 – важливо, 4 – не важливо:

а. Саморозвиток

б. Успіх

в. Популярність

г. Інтелект

4. Чи має значення, які ролі відводяться для вас в колективі (групі)?

а. так, ініціюю вибір ролі самостійно за власним бажанням

б. очікую, поки роль для мене оберуть інші

в. погоджуюсь «залишаючись у стороні»

5. Яка, на Вашу думку, основна причина, що заважає створенню чогось нового?

Виберіть одну відповідь:

а. невпевненість в позитивному результаті;

б. заважають сумніви, чи зможу я бути успішним в цій діяльності;

в. ніхто не зважає на додаткові витрати часу й сил для роботи по-новому;

г. немає впевненості, що нове буде краще за старе;

д. нічого.

6. Що спонукає Вас брати участь у музично-творчих проектах?

а. Бажання отримувати бали від викладача

б. Бажання займатися творчою діяльністю

в. Справити гарне враження

г. Завоювати авторитет

д. Ваш варіант _____

7. Чи часто ви берете участь у музично-творчих проектах?

а. Часто

б. час від часу

в. не беру

8. Які обов'язки зазвичай Ви виконуєте при підготовці музично-творчих проектів?

а. Беру участь як виконавець

б. Беру участь як організатор

в. Допмагаю писати сценарій

г. Займаюсь і сценарієм, і виконанням і ставлю номери

д. Ваш варіант _____

9. Чи подобається Вам брати участь у музично-творчих заходах?

а. Так, подобається

б. Іноді

в. Не подобається

10. Чи відчуваєте Ви труднощі при підготовці музично-творчих проектів?

а. Так.

б. Ні

11. Якщо так, то що заважає вам найбільше?

а. Невпевненість у власних силах

б. Критика з боку викладачів та студентів

в. Страх отримати погану оцінку

г. Ваш варіант _____

12. Які риси, на Вашу думку необхідні для проведення музично-творчих проектів?

а. Творчі здібності

б. Гнучкість мислення

в. Інтелектуальність

г. Оригінальність

д. Ваш варіант _____

13. Що з перерахованого, на Вашу думку, необхідно для створення музично-творчих проектів?

- а. швидкість
- б. захопленість діяльністю
- в. бажання успіху
- г. комунікабельність
- д. активність
- є. віра у свої можливості
- ж. інтерес до творчої діяльності
- з. індивідуальність.

14. Практичні тести (*самостійно готуються заздалегідь*):

- а. **«Жанровий хамелеон»:** Візьміть зальновідому мелодію (наприклад, дитячу пісню або популярний рингтон) і за 10 хвилин адаптуйте її основний мотив під три діаметрально різні стилі: *барокове фугато, аргентинське танго та індастріал-техно*.
- б. **«Графічна партитура»:** Здобувач у дають абстрактний малюнок (плями, лінії, геометричні фігури). Завдання – виконати це як музичний твір, обґрунтувавши, які візуальні елементи відповідають певній динаміці, тембру чи штрихам, а також розташуванню нот.
- в. **«Обмежений ресурс»:** Скласти коротеньку п'єсу, використовуючи лише 3 звуки різної висоти, але максимально граючи з ритмом, фактурою та прийомами звуковидобування.

15. Як би звучав «Щедрик» Миколи Леонтовича, якби його написали у стилі Techno або як колискову для інопланетян? Опишіть ключові зміни у темпі, тембрі та інструментах (оцінюється оригінальність та здатність до стилістичної деконструкції).

ТЕСТ–ОПИТУВАЛЬНИК

вимірювання рівня особистісної мотивації досягнення успіху в діяльності

Тест-опитувальник містить 23 положення, з якими Ви погоджуєтеся чи ні. Тест спрямований на виявлення ступеня вираження потреби людини в досягненні успіху в будь-якій діяльності, зокрема творчій і креативній. По суті, це потреба, що перетворилась на особистісну властивість, установку. Для вимірювання мотивації досягнення успіху слід орієнтувати на активні дії, прийняття помірного ризику, прагнення до саморозвитку та кінцевого результату. Модифіковані твердження мають відображати орієнтацію на вдосконалення, а не лише уникнення невдач.

Інструкція. Пропонується ряд положень. Якщо ви з положенням згодні, то поряд із його номером на опитувальному аркуші напишіть «так», якщо не згодні – «ні».

Текст опитувальника:

1. Думаю, що успіх у житті залежить більше від випадку, ніж від розрахунку.
2. Якщо я втрачу улюблене заняття, життя для мене втратить сенс.
3. Для мене в будь-якій справі важливим є її виконання, а не кінцевий результат.
4. Вважаю, що люди більше страждають від невдач на роботі, ніж від поганих взаємин із близькими.
5. На мою думку, більшість людей живе далекими цілями, а не близькими.
6. У житті в мене було більше успіхів, ніж невдач.
7. Емоційні люди мені подобаються більше, ніж діяльні.
8. Навіть у звичайній роботі я намагаюсь удосконалити деякі її елементи.
9. Поглинений думками про успіх, я можу забути про запобіжні заходи.
10. Мої близькі вважають мене ледачою людиною.
11. Думаю, що в моїх невдачах винні скоріше обставини, ніж я сам.
12. Мої рідні занадто суворо контролюють мене.
13. Терпіння в мені більше, ніж здібностей.

14. Лінощі, а не сумніви в успіху змушують мене занадто часто відмовлятися від своїх намірів.
15. Думаю, що я впевнена в собі людина.
16. Заради успіху я можу ризикнути, навіть якщо шанси не на мою користь.
17. Я не старанна людина.
18. Коли все йде гладко, моя енергія підсилюється.
19. Якби я був журналістом, писав би краще про оригінальні винаходи людей, ніж про щоденні події.
20. Мої близькі, зазвичай, не поділяють моїх планів.
21. Рівень моїх вимог до життя нижчий, ніж у моїх ровесників.
22. Мені здається, що наполегливості в мені більше, ніж здібностей.
23. Я міг би досягти більшого, звільнившись від поточних справ.

Обробка результатів: За кожну відповідь ставиться 1 бал: тільки за відповідь «так» – за положення 2, 6-8, 14, 16, 18, 19, 21-23; тільки за відповіді «ні» – за положення 3-5, 9-13, 15, 17, 20.

Потреба в досягненнях (ПД) дорівнює сумі балів за відповіді «так» і «ні».

Шкала оцінювання:

- низький рівень мотивації від 0 до 11;
- середній рівень мотивації – 12-17;
- високий рівень – 18-23.

Висновки: Чим вищий підсумковий бал, тим інтенсивнішою є мотивація респондента до успіху в креативній діяльності.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Завдання № 1. Створити таблицю визначення та основних рис (чи відмінностей) понять «методика викладання» і «технологія викладання» музичних фахових дисциплін.

Завдання №2. Дати визначення та записати особливості поняття «особистісно орієнтовані технології навчання» у підготовці фахівців музичного мистецтва.

Завдання № 3. Заповнити картку (кожному індивідуально):

Картка самостійної роботи

ПІБ здобувача

Курс, група

Дата

У запропонованій хоровій партитурі (за власним вибором) визначити:

- а) труднощі виконання ритмічного, динамічного та агогічного ансамблю;
- б) проставити і порівняти логічні наголоси поетичного та музичного текстів;
- в) тип співочої атаки та дихання даної хорової партитури;
- г) діапазон і теситуру кожної партії й хору в цілому;
- д) прийоми та стиль хорового викладу.

Назвіть:

- а) найбільш складні, на вашу думку, в інтонаційному відношенні фрагменти партитури (конкретно такти);
- б) засоби подолання вказаних труднощів;
- в) прийоми звуковедення під час співу (хор, ансамбль) та диригування (характер жесту диригента).

Завдання № 4. Представити стислий план репетиційної роботи над хоровою партитурою (за власним вибором): Вступне слово. Презентація твору. Основна частина: робота над твором. Заклучний етап: зауваження та побажання.

Завдання № 5. Українські диригентські школи та кращі її представники.

Завдання № 6. Надати стислу характеристику нижченаведених прийомів звуковидобування та знайти приклад його використання сучасними виконавцями (українськими/зарубіжними):

- Гроулінг
- Скрімінг
- Субтон
- Белтінг
- Мікст
- Фрай
- Ретл
- Фальцет
- Гуттурал
- Шрай
- Харш
- Грім
- Глісандо
- Мелізми
- Вібрато.

Завдання № 7. Українські вокальні школи та кращі її представники.

Завдання № 8. Академічний спів. Методика підготовки виконавців до концертних виступів індивідуальних та колективних (на прикладі конкретної композиції).

Завдання № 9. Народний спів. Методика підготовки виконавців до концертних виступів індивідуальних та колективних (на прикладі конкретної композиції).

Завдання № 10. Визначити різницю між навчальним та концертним вокальним репертуаром (конкретні приклади).

Завдання № 11. Назвати різновиди вокальних прийомів в академічному співі (навести приклади).

Завдання № 12. Назвіть різновиди вокальних прийомів в народному співі (навести приклади).

Завдання № 13. Як зрозуміти чи має людина слух і голос (приклади вправ на розвиток інтонації).

Завдання № 14. Як зрозуміти чи має людина слух і голос (приклади вправ на розвиток дикції).

Завдання № 15. Як зрозуміти чи має людина слух і голос (прикладі вправ на розвиток діапазону).

Завдання № 16. Назвати суттєві відмінності між постановкою голосу та вокалом.

Завдання № 17. На вибір :

- Видатні зарубіжні оперні виконавці сучасності (країна, риси творчості, репертуар).
- Видатні українські оперні виконавці сучасності (обрати одного виконавця та означити риси творчості і яскраві композиції).

Завдання № 18. На вибір :

- Видатні зарубіжні естрадні виконавці сучасності (країна, риси творчості, репертуар).
- Видатні українські естрадні виконавці сучасності (обрати одного виконавця та означити риси творчості і яскраві композиції).

Завдання 19. Особливості проведення індивідуальних занять з музичного інструменту/вокалу/хорового диригування при дистанційній формі навчання (обрати один з напрямів).

Завдання 20. Програмні вимоги з музичного інструменту/вокалу/хорового диригування (обрати один з напрямів).

ПРАКТИЧНІ КЕЙСИ (СИТУАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ)

Практичні кейси призначені для здобувачів ЗВО спеціальності В5 Музичне мистецтво першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Вони налаштовані перевірити не знання тексту з підручника/посібника, а вміння застосовувати методiku, індивідуальний підхід та артистизм у складних сценаріях. Це допоможе підготуватися до практичних занять та атестаційного екзамену з фахових методик.

Кейс №1: «Технологізм проти художності»

Ситуація: Здобувач 2-го курсу має бездоганну техніку («швидкі пальці»), але його виконання творів великої форми (наприклад, сонати Л. ван Бетховена) звучить механічно, одноманітно за динамікою та позбавлене глибинного змісту.

Завдання: Запропонуйте методичний алгоритм роботи. Які методи (порівняння, аналізу, наведення асоціацій) Ви використаєте, щоб «розбудити» художнє мислення здобувача? Як змінити/переналаштувати його домашню роботу?

Кейс №2: «Сценічний дефіцит»

Ситуація: Здобувач на заняттях показує високий результат, але на сцені втрачає 50% якості: з'являються текстові «дірки», тремор рук, дихання стає поверхневим, темпи не виправдано прискорюються.

Завдання: Розробіть програму психолого–педагогічної підготовки до виступу. Які методи «репетиції стресу» можна впровадити в зазначений процес?

Кейс №3: «Проблема репертуарного глухого кута»

Ситуація: Викладач пропонує здобувачу твір, який є необхідним для технічного розвитку, але здобувач категорично відмовляється його вчити, мотивуючи це тим, що музика йому «не подобається» і він «її не відчуває».

Завдання: Як розв'язати цей конфлікт інтересів? Чи варто наполягати на своєму, чи піти на компроміс? Обґрунтуйте свою позицію з точки зору партнерської взаємодії.

Кейс №4: «Аналіз інтерпретацій»

Ситуація: Під час роботи над твором Ф. Ліста здобувач копіює манеру виконання відомого піаніста з YouTube, включаючи його суб'єктивні уповільнення та агогіку, що звучить неприродньо у виконанні здобувача.

Завдання: Як навчити здобувача критично ставитися до прослуховування записів? Запропонуйте вправу на порівняльний аналіз трьох різних виконавських трактовок одного твору.

Кейс №5: «Методична помилка в постановці»

Ситуація: До вас у клас (переводом з іншого закладу) прийшов здобувач з затиснутим апаратом (професійне захворювання або технічний дефект). Програма курсу вимагає підготовки до кваліфікаційної роботи, але грати складні твори в такому стані небезпечно для здоров'я.

Завдання: Ваші дії як викладача? Як переконати здобувача повернутися до «азів» (вправ, легких етюдів) без втрати його мотивації та статусу здобувача ЗВО?

Кейс №6: «Саундтрек до німого моменту»

Ситуація: Демонструється 2 хвилини з відомого фільму, де за оригіналом немає музики.

Завдання: Створити звуковий супровід, який докорінно змінює емоційний підтекст сцени (наприклад, перетворює драму на комедію).

Кейс №7: «Музика локації» (Found Object Music)

Ситуація: Відсутнє звукове оформлення холу на презентації нового музичного твору.

Завдання: Створити композицію для холу (бажано лаунж-стиль), де основним інструментом є не музичне обладнання, а звуки довкілля або побутові предмети, записані та оброблені в аудіоредакторі (DAW).

Кейс №8. «Ребрендинг класика»

Ситуація: Уявіть, що Й.С. Бах чи В.А. Моцарт живуть у 2026 році.

Завдання: Потрібно розробити концепцію їхнього «просування»: як би виглядав їхній профіль у TikTok, які сучасні інструменти вони б обрали та який меседж несли б сьогодні.

Кейс №9. «Синтез: Музика кольору та форми» (Аудіовізуальний перформанс)

Ситуація: Здобувачі на виставці відомих творів живопису (наприклад, абстракції Сальвадора Далі).

Завдання: Створити невеличку музичну композицію, яка є «звуковим перекладом» цієї картини з обґрунтуванням вибору тембрів через колірну гаму, а ритмічну структуру – через геометрію ліній на полотні. Продемонструвати живе виконання або трансляцію запису, що супроводжується динамічною проекцією частин картини, які «оживають» під музику.

Кейс №10: «Реконструкція втраченого звуку» (Музична футурологія)

Ситуація: Ознайомлення здобувачів з неіснуючими на сьогодні музичними інструментами, що описані у міфах, літературі або зображені на античних фресках.

Завдання: Спробувати «відновити» його звучання за допомогою цифрового синтезу або створення фізичного прототипу. Здобувач має придумати не лише звук, а й методику і техніку гри на цьому інструменті, враховуючи його «історичний» або «магічний» контекст (презентація–лекція з демонстрацією звукової моделі інструмента).

ПЛАН–КОНСПЕКТ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ (приклад)

Тема: «Методи активізації творчого мислення на заняттях з фаху (інструмент/вокал)».

Мета: Опанувати прийоми переходу від механічного відтворення нот до усвідомленого музикування.

1. Етап: Інтелектуальна розминка (10 хв)

- Вправа «Музичний синонім»: Викладач грає коротку фразу (наприклад, хода). Здобувачі мають по черзі запропонувати, як змінити виконання, щоб перетворити цей приклад на «дитячу іграшку», «зловісну ходу» або «урочисту подію», використовуючи лише засоби артикуляції та динаміки.

2. Етап: Проблемна ситуація (15 хв)

- Кейс–стаді: Здобувачам пропонується відеозапис дитини, яка грає технічно правильно, але «порожньо» (без емоцій).

- Завдання: Сформулювати 3 конкретні методичні поради («рецепти»), як допомогти учню «почути» образ.

- *Очікуваний результат:* Використання методів аналогій, підтекстовки слів або візуальних асоціацій.

3. Етап: Практичне моделювання (35 хв)

- Рольова гра «Викладач – Складний учень»:
- Здобувачі поділяються на пари. Один грає роль «учня», який має певну проблему (наприклад, затиснуті кисті або відсутність почуття ритму при співі).

- Другий – «викладач», який має застосувати один із креативних методів (наприклад, метод «дзеркала» або імпровізацію на заданий ритм), щоб як найшвидше розв'язати цю проблему.

- Обговорення: Група аналізує, чи був обраний метод ефективним і чи не перевантажив він учня.

4. Етап: Творчий проєкт «Методична скарбничка» (20 хв)

- Завдання: Створити картку–схему «Нестандартні домашні завдання».

Приклади: «Намалювати кульмінацію твору», «Придумати есе про головну тему», «Записати виконання на диктофон і знайти 3 помилки самостійно».

5. Рефлексія та підсумок (10 хв)

- Обговорення: «Який прийом я використаю вже завтра на своєму першому занятті?».

Наводимо приклад адаптованої системи оцінювання для рольової гри. Вона допоможе об'єктивно виміряти не лише музичну грамотність здобувача, а й його методичну підготовку та креативність.

Критерії оцінювання (макс. 20 балів)

1. Точність діагностики (5 балів)

- 5 б.: Здобувач миттєво і точно визначає причину проблеми «учня» (технічний затиск, брак уваги, нерозуміння форми тощо).
- 3 б.: Проблема визначена правильно, але загальними словами, без деталізації.
- 1 б.: Специфіку проблеми не виявлено, студент діє «наосліп».

2. Креативність та вибір методу (5 балів)

- 5 б.: Обрано оригінальний, нешаблонний метод (асоціація, гра, імпровізація), що ідеально підходить під психотип «учня».
- 3 б.: Використано стандартний методичний прийом (просто повторити повільно, простукати ритм), який дає результат, але не стимулює інтерес.
- 1 б.: Метод не відповідає проблемі або є застарілим і малоефективним.

3. Комунікативна майстерність та методична підготовка (5 балів)

- 5 б.: Здобувач демонструє впевненість, доброзичливість, використовує професійну термінологію, адаптовану під вік «учня».
- 3 б.: Спілкування надто формальне або, навпаки, панібратське; пояснення плутані.
- 1 б.: Викладач виявляє нетерплячість, тисне на «учня» або не може налагодити контакт.

4. Результативність (5 балів)

- 5 б.: За відведений час (5 хв) вдалося досягти помітного прогресу або чіткого розуміння «учнем», як працювати далі.

• 3 б.: Позитивні зміни є, але вони нестійкі через брак часу або складність інструкцій.

• 1 б.: Прогресу немає, «учень» залишився дезорієнтованим.

Шкала переведення:

- 18–20 б. — «Відмінно» (A)
- 15–17 б. — «Дуже добре / Добре» (B/C)
- 12–14 б. — «Задовільно» (D/E)
- Нижче 12 б. — «Незадовільно» (FX)

Наводимо приклад лаконічного чек–листа, який допоможе здобувачу «вимкнути» емоції після виступу та проаналізувати себе як фахівця.

Чек–лист самоаналізу «Я – викладач»

(заповнюється здобувачем одразу після завершення рольової гри)

1. Фокус на учневі:

- Чи вдалося мені розговорити «учня» та налагодити з ним візуальний контакт?
- Я стежив за реакцією учня чи був зосереджений лише на своєму плані заняття?
- Чи зрозумів учень мою інструкцію з першого разу (без перепитувань)?

2. Аналіз методу:

- Чи був мій метод доречним саме для цієї проблеми (наприклад, чи не давав я теоретичних лекцій там, де треба було просто розслабити руку чи голосові м'язи)?
- Що спрацювало найкраще, а який момент «провис»?
- Якби я мав ще 5 хвилин, що б я змінив у своєму підході?

3. Мова та подача:

- Чи не було в моїй мові слів–паразитів або надмірної складності?
- Чи вистачило мені впевненості в голосі, щоб учень мені довірив?
- Чи похвалив я учня за конкретне досягнення, а не просто «загалом»?

4. Результат:

- Чи пішов «учень» із чітким розумінням, як саме йому тренуватися вдома?

- Оцінка власного комфорту: Наскільки впевнено я почувався в ролі наставника (від 1 до 10)?

Порада: *Запропонуйте здобувачам не просто ставити галочки, а написати одне речення про те, що саме вони зроблять інакше наступного разу. Це найкращий спосіб закріпити досвід.*

ФУНКЦІЇ ТА РОЛЬ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА НА ЗАНЯТТЯХ З ФАХУ

Концертмейстери на заняттях вокалу функціонують як партнери по співпраці, забезпечуючи гармонічну структуру, ритм і стилістичне керівництво, одночасно підтримуючи інтерпретацію співака. Вони сприяють розвитку, регулюючи динаміку, щоб заохотити кращий контроль дихання, аналізуючи дикцію та пристосовуючись до фразування співака, вибору темпу та моментів дихання.

До прийомів роботи концертмейстера відносяться:

Спільна підготовка: ознайомлення з текстом, встановлення спільного музичного напрямку та практика встановлення зв'язку з вокалістом.

Динамічна підтримка: регулювання гучності, щоб допомогти співаку, наприклад, грати голосніше, щоб заохотити сильнішу підтримку дихання, або м'якше для більш м'яких пасажів.

Технічні та стилістичні вказівки: обговорення фраз, точок дихання та наголосу слів (приголосних/голосних) для покращення чіткості.

Роль партнера: дотримуйтесь прикладу співака щодо змін темпу та пауз, але передбачаючи їхні рухи, щоб забезпечити безперебійну підтримку.

Майстерність репертуару: Вивчення гармонійного та структурного змісту музичної партитури для покращення загального артистичного виконання.

Мова та дикція: Розуміння фонетичних нюансів тексту, щоб допомогти з фразуванням, особливо в репертуарі іншою мовою.

Акомпаніатори діють як «дзеркало» для співака, допомагаючи їм визначити області, які потрібно покращити у такті, висоті та музикальності.

РОБОТА КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА В АКАДЕМІЧНОМУ ТА ЕСТРАДНО – ДЖАЗОВОМУ КЛАСАХ

Методи роботи концертмейстера в академічному та естрадно-джазовому класах відрізняються так само сильно, як архітектура класичного собору від живого вуличного перформансу.

Ключові відмінності у підходах:

1. Робота з нотним матеріалом: Текст vs Концепція

Академічний вокал: Концертмейстер працює з фіксованим авторським текстом. Головний метод – максимальна точність відтворення нот, штрихів (*staccato*, *legato*) та динамічних вказівок композитора. Відхилення від тексту вважається помилкою.

Естрадно-джазовий вокал: Піаніст часто працює з цифровкою (позначеннями акордів) або «клавіром–скелетом». Метод полягає у фактурному аранжуванні: піаніст сам вирішує, як саме «розкласти» акорди, який ритмічний малюнок обрати, щоб створити повноцінне звучання.

2. Ритмічна стратегія: *Rubato* vs *Groove*

Академічний метод: Базується на принципі *agocisa* та *rubato*. Піаніст має вміти «дихати» разом з вокалістом, гнучко змінювати темп, чекати на ферматах. Тут панує психологічний та емоційний час.

Естрадно-джазовий метод: Базується на принципі *groove* (стабільної пульсації) або *swing* (специфічного відчуття ритму). Піаніст стає «метрономом» для вокаліста. Навіть у баладах має відчуватися внутрішня пульсація, яку не можна порушувати, оскільки вокаліст спирається на цей ритмічний фундамент.

3. Функція супроводу: Оркестр vs Бенд

Академічний вокал: Метод імітації оркестру. Піаніст намагається передати тембри струнних, духових чи ударних інструментів, закладених у клавірі. Фортепіано тут — рівноправний партнер, що веде діалог (імітації, переклички тем).

Естрадно-джазовий вокал: Метод компінгу (від *comping* – accompanying). Піаніст виконує функцію ритм–секції: створює гармонійну сітку та підтримує драйв. У

джазі концертмейстер має вміти заповнювати паузи («fill-ins») імпровізаційними пасажами, не заважаючи основній лінії голосу.

4. Слухові навички та імпровізація

Аспект	Академічний стиль	Естрадно–джазовий стиль
Слух	Аналітичний: контроль чистоти інтонації та тексту	Гармонічний: миттєве розпізнавання альтерованих акордів.
Транспонування	Потребує підготовки, щоб не порушити фактуру	Відбувається миттєво через розуміння функціональної логіки.
Імпровізація	Майже відсутня (крім каденцій у старовинній музиці)	Є обов'язковим елементом (соло між куплетами).

5. Роль у класі вокалу

В академічному класі концертмейстер допомагає вокалісту з чистотою інтонування, фразуванням та дикцією (особливо в іноземних мовах). Він слідкує за дотриманням стилістики епохи (бароко, класика, романтизм тощо).

В естрадному класі концертмейстер допомагає вокалісту знайти свій варіант мелодії (варіативність), працює над відчуттям сильної долі та допомагає вибудувати форму твору (де буде програш, де кульмінація, як закінчити).

Висновки. Принадність роботи з живим акомпанементом полягає в тому, що як співак ви можете створити унікальне для вас виконання. Встановіть свій власний темп, додайте свій власний талант і креативність без обмежень попередньо записаного супроводу, який структурує ваше виконання.

Цікаво, що як співаки ми не часто думаємо про роль акомпанементу, і ми вважаємо, що є багато співаків/музикантів, які не знають, як спілкуватися зі своїм концертмейстером і навіть не розуміють, як співати з кимось, хто в першу чергу там, щоб підтримати вас і ваш виступ.

Акомпанемент – це насправді те, що мається на увазі під цим словом, а це принципово те, що він супроводжує і підтримує вас як соліста або особу, яка контролює виконання, незалежно від того, піаніст це, гітарист або цілий гурт.

ПРОВІДНІ МЕТОДИСТИ ТА ЇХ СИСТЕМИ У ХХІ СТОЛІТТІ

Сучасна методика викладання музичних фахових дисциплін базується як на розвитку класичних систем, так і на інтеграції новітніх цифрових та креативних підходах. Від викладання фахових дисциплін сьогодні вимагають не лише технічної майстерності, а й розвитку «інтелектуального виконавства».

Ключові постаті та методики, що формують сучасне професійне навчання:

I. Інструментальне виконавство. Представники сучасної піаністичної школи, що акцентують на «співучому» звуці та глибокому аналізі структури твору. Сучасна українська піаністична школа поєднує глибокі академічні традиції з новітніми науково-педагогічними дослідженнями.

Основними методистами та представниками шкіл, які формують сучасне обличчя українського піанізму, є:

1. Теоретики та методологи піанізму. Ці фахівці займаються фундаментальними дослідженнями виконавства та розробкою навчальних посібників:

- Наталія Гуральник: Доктор педагогічних наук, автор фундаментальних праць про українську фортепіанну школу та науково-педагогічні засади музичної освіти.
- Тетяна Рощина: Професор НМАУ ім. П. Чайковського, представниця київської школи; досліджує питання виконавської стилістики та інтерпретації.
- Ігор Рябов: Заслужений діяч мистецтв, методист, чий роботи (зокрема «Виховання та навчання в ДМШ») десятиліттями є базовими для музичного мистецтва.
- Вікторія Кузенкова: Автор сучасних посібників з методики навчання гри на фортепіано, що використовуються у вищих мистецьких закладах освіти.

2. Провідні педагоги-виконавці. Видатні піаністи, які виховують нове покоління лауреатів міжнародних конкурсів:

- Київська школа (НМАУ): Крім Т. Рощиної, це Юрій Кот, Валерій Козлов, Борис Федоров (спеціалізується на ранньому професійному розвитку обдарованих дітей).

- Львівська школа (ЛНМА): Оксана Рапіта, Йозеф Ермін та Марія Крушельницька (зберігає традиції галицької фортепіанної культури).

- Одеська школа (ОНМА): Анатолій Кардашев, Тетяна Шевченко — продовжувачі традицій школи Е. Гілельса та С. Ріхтера.

- Харківська школа (ХНУМ): Тетяна Веркіна, яка також є фундатором великих міжнародних методичних форумів та конкурсів.

3. Сучасні методичні платформи та новації. Сьогодні методична думка розвивається через професійні об'єднання:

- Всеукраїнська методична платформа викладачів-піаністів: Очолювана Олександром Закопцем (Львів), вона збирає педагогів для обміну досвідом щодо впровадження ігрових технік, цифрових ресурсів та новітніх систем оцінювання.

- Марина Балабан: Досліджує сучасні аспекти фортепіанної педагогіки на початковому етапі, адаптуючи світовий досвід для українських реалій.

- Методики Володимира Крайнева та Терези Байрак: Продовження традицій інтелектуального піанізму.

- Євген Стецюк — сучасний український композитор, піаніст та викладач, чия методична діяльність зосереджена на стику виконавства, композиції та цифрових технологій.

Основні напрямки методичної роботи:

- Інтегроване навчання: У своїй педагогічній практиці він поєднує навчання гри на фортепіано з основами композиції, аранжування та теорії музики. Це дозволяє учневі не просто відтворювати текст, а розуміти внутрішню логіку музичного твору.

- Концертмейстерська компетентність: Стецюк є співавтором науково-методичних праць, присвячених підготовці сучасного вчителя музики, зокрема розвитку навичок концертмейстерства.

- Цифровізація музичного мистецтва: Методист активно впроваджує у навчальний процес професійні комп'ютерні нотні програми, навчаючи студентів та учнів фіксувати власну творчість у сучасному цифровому форматі.

- Розвиток слухових навичок: Його методика включає активну роботу над підбором музики на слух та навичками імпровізації, що є важливим для формування гнучкого сучасного музиканта.

II. Вокал (академічний та естрадний). Сучасна українська вокальна школа сьогодні активно інтегрує західні наукові дослідження з анатомії голосу та зберігає класичні засади італійського «bel canto». Ключові постаті, які формують методичну базу сучасного вокалу в Україні:

1. Академічний вокал (Класична школа)

- Ганна Кушнір: Професор НМАУ ім. Чайковського. Її методичні праці присвячені формуванню вокальної культури та специфіці викладання у вищій школі.

- Ольга Оганезова-Григоренко: Доктор мистецтвознавства (Одеса). Досліджує психолого-педагогічні аспекти підготовки вокалістів та синтез мистецтв у навчанні.

- Володимир Антонюк: Автор фундаментального підручника «Вокальна педагогіка», який є базовим для українських консерваторій. Він систематизував методи розвитку співацького дихання та артикуляції.

- Олександр Дяченко: Відомий методист, що фокусується на питаннях гігієни голосу та професійного довголіття співака.

2. Естрадний та джазовий вокал. У цьому сегменті зараз відбувається найбільша «методична революція» через впровадження технік EVT (Estill Voice) та CVT (Complete Vocal Technique):

- Тетяна Русова: Провідний педагог (Київ), методист естрадного співу. Виховала плеяду зірок української сцени, базуючи підхід на поєднанні технічної стабільності та індивідуального тембру.

- Наталія Гура: Відома своїми методиками з розвитку мелісматички та джазової стилістики.

- Ірма Гвініашвілі: Спеціалізується на сучасних західних техніках (Belting, Twang). Вона активно популяризує науковий підхід до роботи гортані та анкеровки (опори).

3. Дитяча вокальна педагогіка

- Наталія Фальон: Методист, що працює над питаннями раннього розвитку вокальних здібностей та подолання психологічних затискачів у дітей.

- Галина Голубєва: Автор програм для музичних шкіл, орієнтованих на дбайливе виховання дитячого голосу («мутаційний період»).

4. Інноваційні та терапевтичні методики

- Ірина Пришляк: Працює на перетині вокальної педагогіки та арт-терапії, використовуючи голос як інструмент психологічного розвантаження та самопізнання.

- Сет Рігс (Speech Level Singing): Революційна методика «співу в мовленнєвій позиції». Вона дозволяє вокалістам плавно переходити між регістрами без зміни тембру.

- Кетрін Садолін (Complete Vocal Technique - CVT): Науковий підхід, що розділяє вокал на чотири «режими» (Neutral, Curbing, Overdrive, Edge) та дозволяє безпечно використовувати екстремальні техніки.

- Естелл Гітл (Estill Voice Training): Система, що базується на анатомії: ізольований контроль окремих частин голосового апарату (гортані, м'якого піднебіння тощо).

ІІІ. Теоретичні дисципліни Сучасна українська музично-теоретична думка зосереджена на тому, щоб перетворити «суху теорію» на живий інструмент для виконавця. Ключові методисти та науковці, чії праці є визначальними сьогодні:

1. Сольфеджіо та теорія музики

- Олексій Гуляницький: Один із найактивніших сучасних методистів. Його підхід базується на інтенсивному розвитку внутрішнього слуху та використанні творчих завдань, що відходять від стандартного «диктанту».
- Марина Денисенко: Автор інноваційних посібників з сольфеджіо, які поєднують класичну базу з елементами гри та сучасними ритмічними моделями (особливо для початкової ланки).
- Фрідріх Гершкович (спадщина): Хоча це постать минулого, його методи аналізу музичної форми, збережені учнями в Україні, залишаються фундаментом для сучасних теоретиків.

2. Гармонія та аналіз музичних форм

- Тетяна Бондаренко: Спеціалізується на методиці викладання гармонії як практичного інструменту для імпровізації та розуміння стилів.
- Олена Зінькевич: Провідний музикознавець, чії праці з аналізу музичного твору формують сучасну методологію сприйняття музичної логіки в консерваторіях.
- Микола Копіца: Розробляє методики аналізу музики XX–XXI століть, допомагаючи студентам опанувати складні системи (атональність, серійність).

3. Музична література та історія музики

- Валерія Жаркова: Професор НМАУ, автор підручників нового покоління. Її метод полягає у вивченні історії музики через широку культурну парадигму (зв'язок з живописом, філософією, літературою).
- Юрій Чекан: Розробляє методики музичного менеджменту та критики, що стають частиною фахових дисциплін для теоретиків.

4. Комп'ютерні та інноваційні технології

- Ганна Гаврилець (композиція та теорія): Впроваджувала методи викладання, де теоретичні знання одразу перевіряються через створення власних творчих спроб.
- Сучасні цифрові методисти: Викладачі, що впроваджують у курси теорії роботу з нотними редакторами (Sibelius, MuseScore) та програмами для тренування слуху (EarMaster), адаптуючи їх під українську навчальну програму.
- Едвін Гордон (Music Learning Theory): Його концепція «аудіації» зараз є стандартом для фахового сольфеджіо на Заході. Вона вчить спочатку «чути» музику в голові, а потім її записувати або відтворювати.
- Метод «Геометрії музики» Дмитра Тимошка (Принстонський університет): Використання топології для пояснення складних гармонічних послідовностей (актуально для сучасних композиторів та теоретиків).

IV. Диригування. Сучасна українська школа хорового диригування є однією з найсильніших у світі, поєднуючи традиції церковного співу, фольклору та класичної європейської техніки.

Ключові методисти та педагоги, які формують сучасну систему навчання диригентів:

1. Фундатори та теоретики методу

- Віктор Іконник: Створив унікальну методику роботи з камерним хором. Його підхід базується на інструментальній точності інтонування та глибокому проникненні в партитуру.
- Євген Савчук: Герой України, керівник капели «Думка». Його методичні напрацювання стосуються формування великого професійного хорового звуку та специфіки виконання масштабних полотен (кантат, ораторій).
- Володимир Рожок: Автор численних наукових праць про історію та методику диригування, що висвітлюють розвиток національної школи.

2. Провідні методисти (сучасна школа)

- Галина Богданова: Автор фундаментального підручника «Диригування», який є базовим для музичних коледжів та академій. Вона детально систематизувала технічні прийоми та методику роботи над хоровим твором.

- Дмитро Радик: Професор НМАУ, фахівець з вокально-хорової роботи. Його методичні поради зосереджені на вокальній роботі в хорі та вихованні диригентського жесту.

- Людмила Шумська: Спеціаліст у галузі підготовки молодіжних хорів. Розробляє методики розвитку ансамблевого слуху та емоційної виразності диригента.

3. Спеціалісти з дитячого та юнацького хору

- Микола Гобдич: Керівник хору «Київ». Його методичні розробки стосуються репертуарної політики та відродження старовинної української музики, що є основою навчання сучасного диригента.

- Світлана Савенко: Методист, що спеціалізується на роботі з дитячими хоровими колективами, враховуючи вікову фізіологію та психологію.

4. Новаторські підходи (інтерпретація та стиль)

- Богдан Пліш: Представник «нової хвилі». Його методика акцентує на інтелектуальному диригуванні, де жест є похідним від філософського аналізу тексту та музичної форми.

- Ірина Цюряк: помітна постать у сучасній українській хоровій методиці, чия діяльність зосереджена на поєднанні практичного диригування з науково-методичним обґрунтуванням вокально-хорової роботи.

- Основні напрямки її методичної діяльності:

- Навчально-методична база: Вона є автором (та співавтором) програм і методичних розробок для мистецьких закладів вищої та фахової передвищої освіти.

Її праці часто стосуються технології підготовки диригента-хормейстера у сучасних соціокультурних умовах.

- Вокально-хорова робота: У своїх підходах увагу акцентує на специфіці роботи з голосом у хорі, методиці формування ансамблевого інтонування та розвитку диригентського апарату.

- Жанрово-стилістичний аспект: Окремий пласт методичної роботи присвячений інтерпретації хорової музики (зокрема духовної та сучасної української), що допомагає студентам опановувати різні стилістичні пласти репертуару.

- Практична реалізація: Як керівник хорових колективів, вона впроваджує методики активного навчання, де теоретичні знання з диригування та аранжування відпрацьовуються через реальне виконавство. Її методичні розробки часто спрямовані на те, щоб зробити процес навчання диригента більш технологічним та адаптованим до запитів сучасної музичної сцени.

• Йорма Панула: Його «фінська школа» вважається найпродуктивнішою у світі. Метод базується на мінімалізмі жестів та максимальному розвитку внутрішнього слуху диригента («диригування без зайвих рухів»).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Белявіна Н.Д. Методологія та методика викладання фахових музичних дисциплін : підручник. Київ : НАКККиМ, 2015. 250 с.
2. Бойко О. Українська масова музика: етапи розвитку, національні особливості : дис. канд. мистецтвозн. Київ, 2017. 215 с.
3. Вишневська С.В. Основні дикційно-артикуляційні проблеми у вокальному виконавстві : методичні рекомендації до дисципліни «Сольний спів» для студентів вищих музичних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації напряму підготовки «Музичне мистецтво». Коломия : Вік, 2015. 36 с.
4. Волков О.Г. Виразність, творчість і стиль : концепція музичного виховання. Мелітополь : Люкс, 2020. 172 с.
5. Дорофєєва В.Ю. Теоретичні аспекти сучасної української музики. Київ : Ліра-К, 2017. 187 с.
6. Лецишин О.Ф. Інструментальна музика в Україні : сторінками історії. Тернопіль : Підручники і посібники, 2018. 82 с.
7. Молчанова Т.О. Модифікація фортепіанної фактури клавирів як важлива виконавська складова: редукція – ампліфікація – музичні патерни – імітації. Вісник Прикарпатського університету: Мистецтвознавство. Ред. рада: В. Грещук [та ін.]. ІваноФранківськ, 2017. Вип. 36. С. 78–83.
8. Нарожна Н. І. Методика викладання фахових дисциплін : практикум. Київ : Вид-во Ліра-К, 2017. 151 с.
9. Олексюк О.М., Бондаренко Л.А. Методика викладання музичних дисциплін у вищій школі : навч. посіб. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2018. 112 с.
10. Цюряк І.О. Особистісно орієнтовані технології навчання у диригентській підготовці студентів-початківців / Уклад.: І.О. Цюряк. Є.В. Роговська. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2022. 80 с.

Додаткова:

1. Береза А., Нестерович Б. Удосконалення виконавської підготовки баяніста в процесі самостійної роботи : навч.-метод. посіб. Вінниця: Нова Книга, 2011. 176 с.

2. Бриліна В. Особливості втілення художнього образу в процесі роботи над вокальним твором / ред. кол. Бурська О.П., Верещагіна-Білявська О.Є., Ліва Н.В., Курков Г.В. Вінниця: ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 2011. С. 30–33.

3. Дуб'яга С.М. Педагогічна імпровізація як професійно необхідна умова творчої діяльності вчителя. К.: НКП, 2005. 32 с.

4. Євтушенко Д. Г. Виконавські школи України. Київ: НМАУ, 2002. 45 с.

5. Олексюк О.М., Ткач М.М., Лісун Д.В. Герменевтичний підхід у вищій мистецькій освіті : монографія. Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. 164 с.

6. Откидач В.М. Рок-музика і світовий художній процес : монографія: Харк. держ. акад. культури. Харків, 2005. 294 с.

7. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). К.: Освіта України. 2008. 274 с.

8. Рябов І. Диференціації виконавців-піаністів (аналіз деяких концепцій ХХ ст. // Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського : науковий журнал. 2014. №3 (24). С. 68–76.

9. Стасько Г.Є. Голос людини та вокальна робота з ним: монографія. ІваноФранківськ: Вид-во Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 2010. 336 с.

10. Українська музична культура: від джерел до сьогодення : навч. монографія. О.В. Сердюк, О.В. Уманець, Т.О. Слюсаренко. Х. : Основа, 2002. 400 с.

11. Фурдичко А.О. Український мелос на зламі тисячоліть : динаміка фольклорної традиції : монографія. Київ : ВЦ «КНУКіМ», 2018. 314 с.

12. Шевченко О. Українська сучасна популярна музика: витоки та проблематика (1920–1990 рр.) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2010. 20 с.

Інтернет–ресурси:

1. Віртуальний хор Еріка Вітакера: інноваційні тенденції розвитку сучасної музики : URL: <https://music-art-and-culture.com/index.php/music-art-and-culture-journal/article/view/642>

2. Електронна бібліотека «Культура України» : URL: <https://elib.nlu.org.ua/>

3. Електронна бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка : URL: <http://eprints.zu.edu.ua/>
4. Національна спілка композиторів України: Ноти українських композиторів. Каталог видань : URL: <https://composersukraine.org/index.php?id=2351>
5. Ноти українських композиторів : URL: <https://www.facebook.com/groups/2291596160859544/>
6. Про безкоштовну нотну бібліотеку хорової капели «Дударик» : URL: <http://library.dudaryk.ua/>
7. Синтез мистецтв - співдружність почуттів : URL: http://ni.biz.ua/16/16_7/16_70546_sintez-iskusstv--sodruzhestvo-chuvstv.html
8. Теоретико-методичні основи проведення занять з диригування в контексті вивчення дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін» : URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1218183.pdf>
9. Українська академічна музика: деякі аспекти творчості сучасних композиторів : URL: https://nlu.org.ua/storage/files/Infocentr/Tematich_ogliadi/2016/kompoz16.pdf
10. The 10 best pianists of all time : URL: <https://www.musicradar.com/news/best-pianists-of-all-time>

ВІДОМОСТІ ПРО УКЛАДАЧІВ

Ірина ЦЮРЯК – доцент кафедри мистецької освіти ЖДУ ім. Івана Франка, кандидат педагогічних наук. Вищу освіту здобула в Київському державному педагогічному інституті ім. О.М. Горького. Викладацький стаж – майже 35 років. Спеціалізується на інноваційних методах навчання та сучасній презентації синтезованих видів мистецтва. Творчу натуру реалізує у складі ансамблю «Лебеді кохання» та вокального квартету викладачів кафедри. Експертка та член журі престижних міжнародних і всеукраїнських конкурсів. Професійна наставниця, чії студенти демонструють високі результати під час захисту дипломних робіт та перемагають на наукових конкурсах і мистецьких олімпіадах.

Євген СТЕЦЮК – викладач кафедри мистецької освіти ЖДУ ім. Івана Франка, член Національної Спілки Композиторів України. Універсальний музикант, чия творчість не знає жанрових меж, він однаково впевнено відчувається і за диригентським пультом камерного оркестру, і за клавішами рок-гурту «Soul Awakening». У творчому портфелі майстра – десятки симфонічних та камерних творів, а також понад сотню унікальних аранжувань. Як піаніст-виконавець, він підкорює слухачів глибоким прочитанням класики та авторськими версіями популярних хітів, демонструючи високий рівень виконавської майстерності та широкий художній світогляд.

Ірина ГРУШАК – концертмейстер кафедри мистецької освіти ЖДУ ім. Івана Франка. Присвятила рідному університету понад 30 років професійної діяльності (працює з 1993 року). Мисткиня веде активне концертне життя, виступаючи у творчому тандемі з вокалістами, інструменталістами та хоровими колективами. Як незмінна учасниця ансамблю «Лебеді кохання» та жіночого вокального квартету викладачів кафедри, вона регулярно презентує університет на всеукраїнських та міжнародних аренах. Творчі здобутки відзначені численними Гран-прі та престижною премією за розвиток інструментального мистецтва України.

ДЛЯ НОТАТОК